

Statistik 2013

Statistik over afgørelser om svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion og sterilisation i de regionale samråd og i Abortankenævnet

Indhold

De regionale samråds afgørelser i 2013	2
Sundhedslovens betingelser for svangerskabsafbrydelse.....	2
Afgørelser om svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge.....	3
Tilladelser og afslag på ansøgninger om svangerskabsafbrydelse, jf. § 94.....	3
Afgørelser om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver.....	8
Fosterreduktion.....	9
Svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra væрге.....	10
Abortankenævnets virksomhed i 2013	11
Ankesager.....	11
Ankesagerne vedrørende svangerskabsafbrydelse.....	11
Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser.....	12

De regionale samråds afgørelser i 2013

Sundhedslovens betingelser for svangerskabsafbrydelse

§ 92. En kvinde kan uden tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og kvinden, efter at reglerne i § 100 er iagttaget, fastholder sit ønske om svangerskabsafbrydelse.

§ 93. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en kvinde uden særlig tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for hendes liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægefagligt begrundet.

§ 94. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en kvinde få tilladelse til svangerskabsafbrydelse, hvis

- 1) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet medfører fare for forringelse af kvindens helbred på grund af foreliggende eller truende legemlig eller sjælelig sygdom eller svækkelsestilstand eller som følge af hendes øvrige livsforhold,
- 2) graviditeten skyldes omstændigheder som nævnt i straffelovens § 210 eller §§ 216-224,
- 3) der er fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse,
- 4) kvinden på grund af legemlig eller sjælelig lidelse eller svag begavelse ikke formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde,
- 5) kvinden på grund af ung alder eller umodenhed ikke for tiden formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde eller
- 6) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet må antages at ville medføre en alvorlig belastning af kvinden, som ikke kan afværges på anden måde, således at det af hensyn til kvinden, til opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn må anses for påkrævet, at svangerskabet afbrydes. Ved afgørelsen tages hensyn til kvindens alder, arbejdsbyrde og personlige forhold i øvrigt samt til familiens boligmæssige, økonomiske og helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse må kun gives, hvis de forhold, der begrunder ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte kvinden for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgrebet nu indebærer.

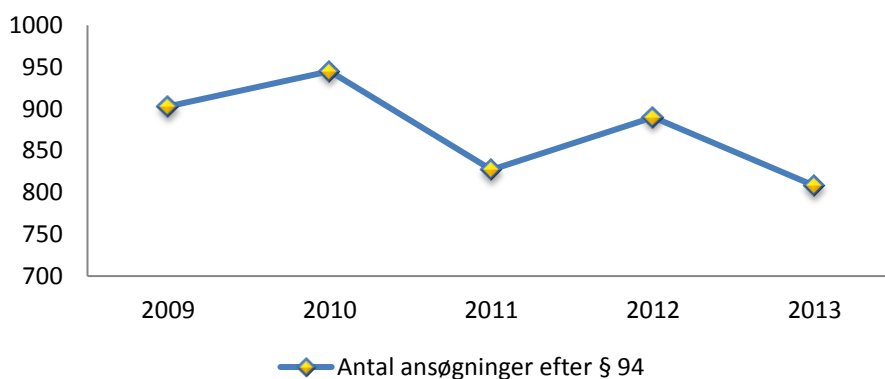
Stk. 3. Må fosteret antages at være levedygtigt, kan tilladelse til svangerskabsafbrydelse kun gives, såfremt de i stk. 1, nr. 3, nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

Afgørelser om svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge

I 2013 traf de regionale samråd 808 afgørelser om tilladelse til svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge, jf. § 94 stk. 1, nr. 1-6. Antallet af afgørelser faldt med 9,2 % i forhold til 2012 og er det laveste antal afgørelser i de seneste 5 år.

Nedenstående graf viser udviklingen i antallet af afgørelser¹ i perioden 2009-2013:

a) Antal afgørelser, 2009-2013

Siden 2005 er der hvert år sket en stigning indtil 2010, hvor der var 945 afgørelser. Efter en mindre stigning i 2012, har der siden 2010 været en faldende tendens i antallet af afgørelser

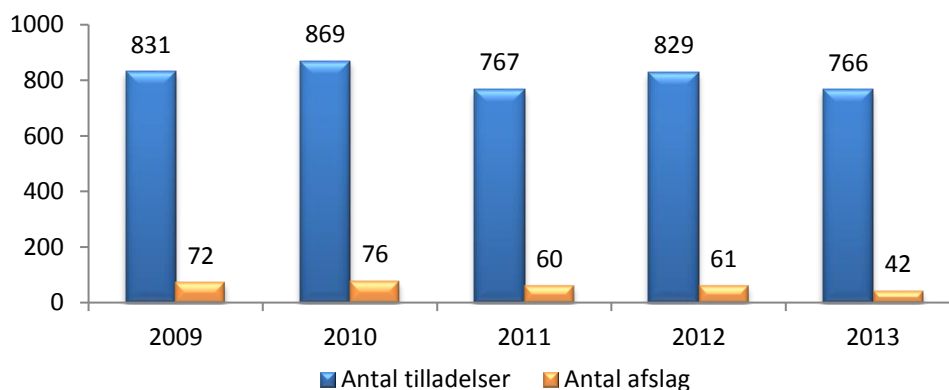
Tilladelser og afslag på ansøgninger om svangerskabsafbrydelse, jf. § 94

Samrådene gav 761 tilladelser og 47 afslag på ansøgninger om svangerskabsafbrydelse i 2013.

Hertil kommer 5 afgørelser, hvor Abortankenævnet ændrede et afslag fra samrådene til en tilladelse. Det samlede antal tilladelser til svangerskabsafbrydelse efter udløbet af 12. svangerskabsuge i 2013 var således 766.

Fordelt på henholdsvis tilladelser og afslag ser udviklingen således ud:

b) Tilladelser og afslag i henhold til § 94, stk. 1, nr. 1-6, 2009-2013

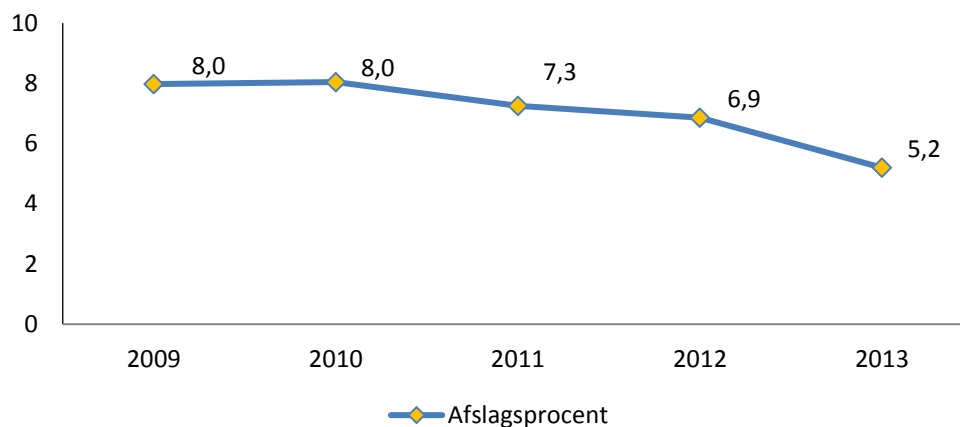

¹ I forhold til tidligere statistikker benævnes "ansøgninger" nu som "afgørelser", da opgørelserne reelt vedrører antal afgørelser.

I 2013 var afslagsprocenten hos samrådene i forhold til det samlede antal afgørelser på 5,2 %

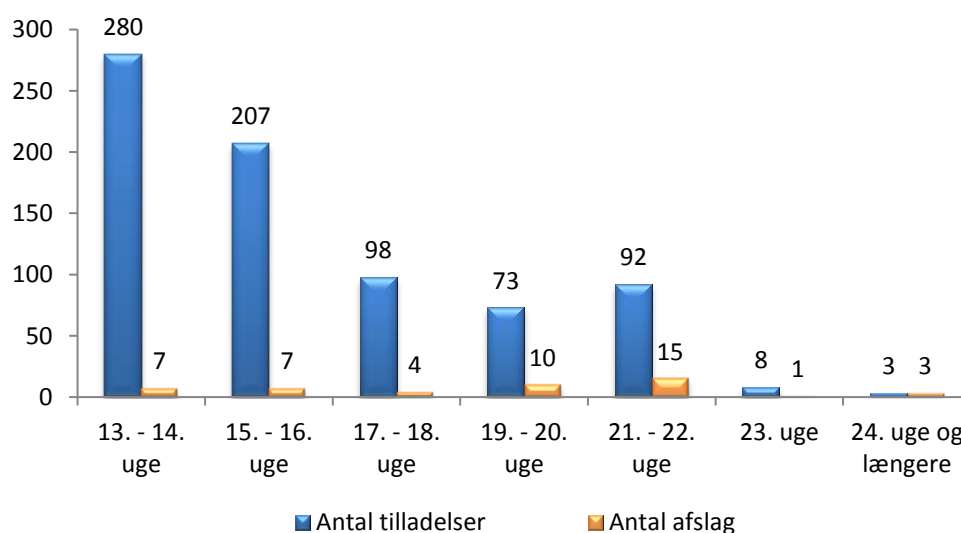
Den følgende graf viser udviklingen:

c) Afslag i procent af det samlede antal afgørelser i henhold til § 94, 2009-2013

Andelen af ansøgninger, hvor der er givet afslag, har gennem de senere år ligget nogenlunde stabilt, men fra 2012 til 2013 er andelen af afslag faldet markant, svarende til 1,7 procentpoint.

d) Tilladelser og afslag i 2013 fordelt på graviditetslængden, jf. § 94

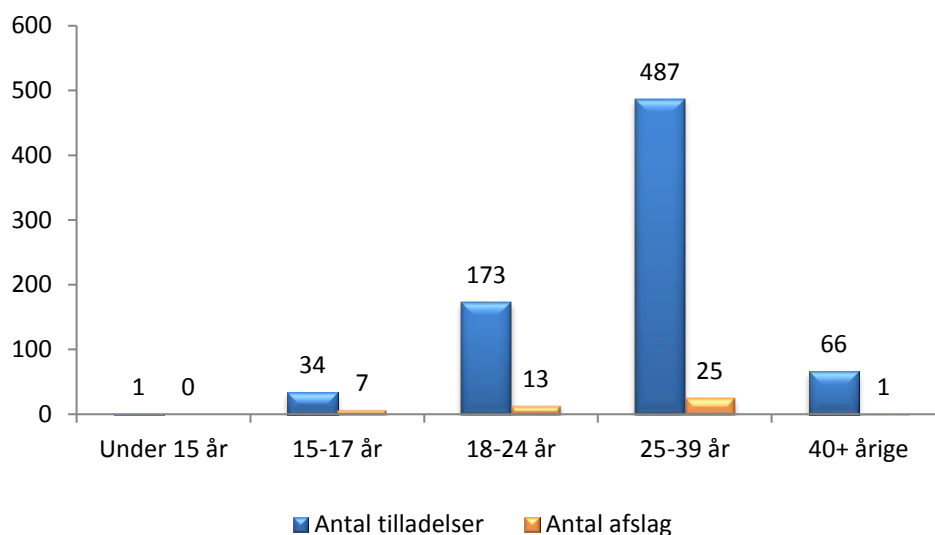
Af de 761 tilladelser givet af samrådene i 2013 blev 585 givet inden udløbet af 18. uge, hvilket svarer til 76,9 %

Den følgende tabel viser udviklingen i antallet af tilladelser, jf. § 94, fordelt på graviditetslængden:

e) Tilladelser fordelt efter graviditetslængde, 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
13. - 14. uge	311	333	291	296	280
15. - 16. uge	184	230	188	213	207
17. - 18. uge	107	74	88	90	98
19. - 20. uge	111	96	93	83	73
21. - 22. uge	102	126	94	126	92
23. uge og senere	16	10	13	15	11

f) Tilladelser og afslag i 2013, jf. § 94, fordelt efter den gravides alder

Begrundelser for tilladelser

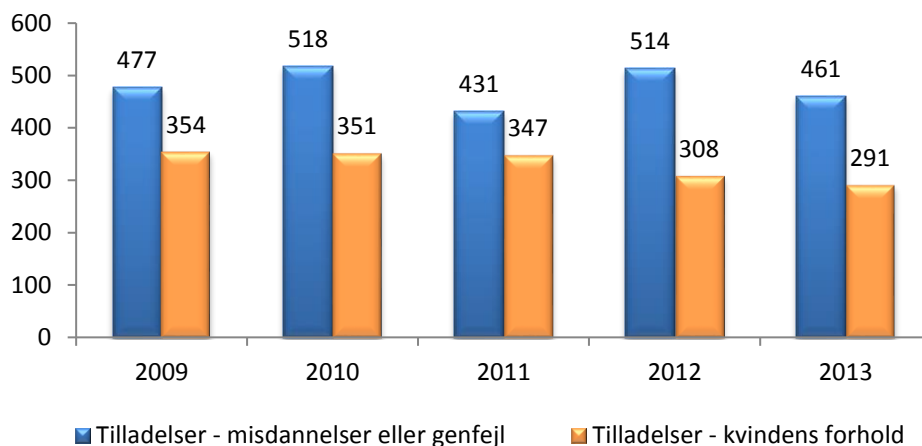
Af de 808 afgørelser i 2013 var de 469 begrundet *i faren for, at barnet ville blive født med en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse*, jf. § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl). Med denne begrundelse blev der givet 461 tilladelser, svarende til 60,6 % af samrådenes samlede antal tilladelser.

Af de 808 afgørelser var de 327 begrundet i kvindens forhold, jf. § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6. Der blev givet 291 tilladelser med denne begrundelse, svarende til 38, 2 % af samrådenes samlede antal tilladelser.

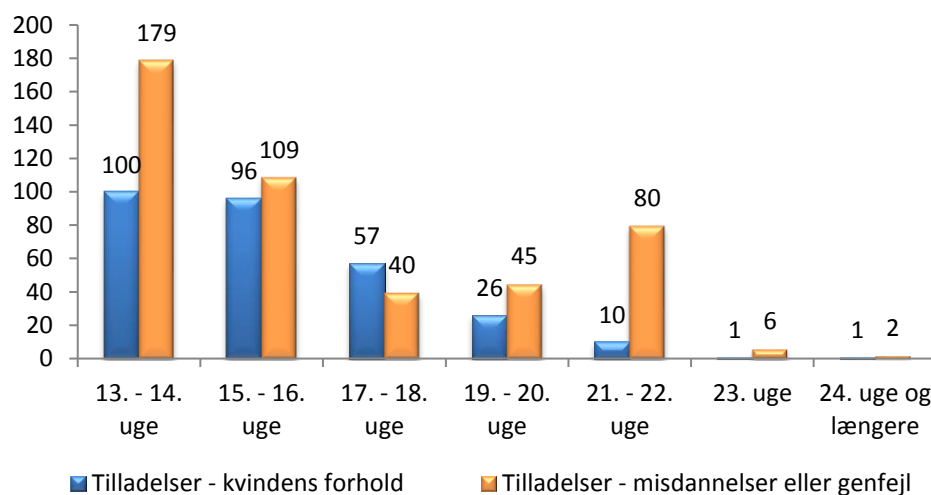
I 12 afgørelser indgik både begrundelse om misdannelser/genfejl og kvindens forhold, hvor der blev givet 9 tilladelser.

Udviklingen over en årrække ses af nedenstående søjlediagram:

g) Tilladelser² efter § 94, stk. 1 nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og tilladelser efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6 (kvindens forhold), 2009-2013

h) Tilladelser³ i 2013, jf. § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og efter § 94, stk. 1, nr. 1-2, og 4-6 (kvindens forhold), fordelt på graviditetslængde

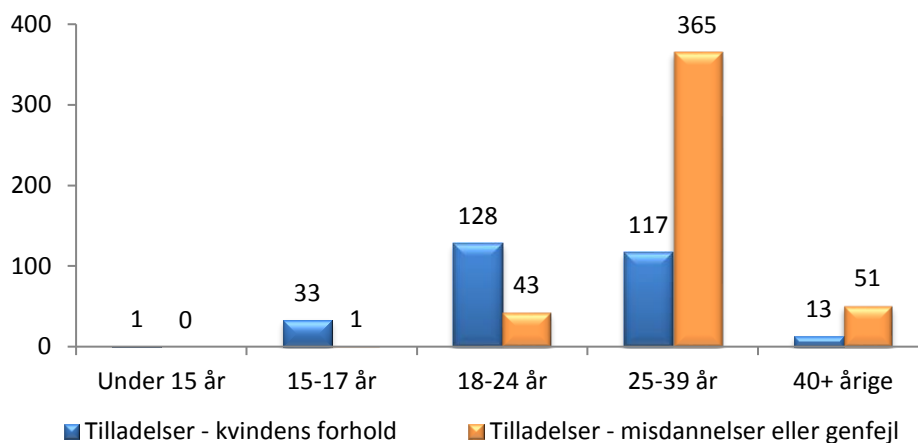
De fleste tilladelser begrundet i misdannelser eller genfejl blev givet i ugerne efter den almindelige nakkefoldsscanning i 13. uge og efter misdannelsesscanningen i 18. - 19. uge.

² 9 tilladelser i 2013 begrundet med både misdannelser/genfejl og kvindens forhold fremgår ikke af søjlediagrammet.

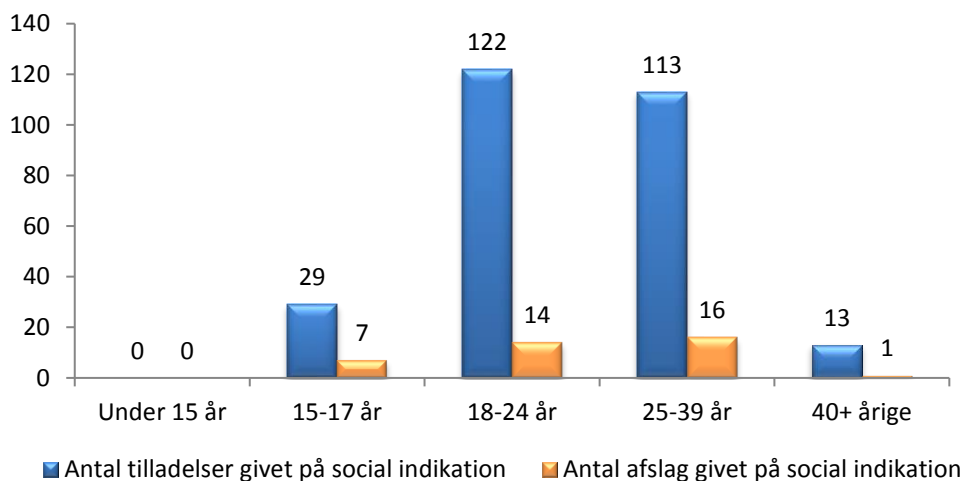
³ 9 tilladelser begrundet med både misdannelser og kvindens forhold fremgår ikke af søjlediagrammet.

Antallet af tilladelser begrundet med kvindens forhold er jævnt faldende efter udløbet af 16. uge. Der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6, jo længere fremskreden graviditeten er.

i) Tilladelser⁴ efter § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6 (kvindens forhold), fordelt på den gravides alder

j) Antal tilladelser og afslag, hvor social indikation (§ 94, stk. 1, nr. 6) indgår i begrundelsen, fordelt på den gravides alder

Det samlede antal tilladelser på social indikation er 277

⁴ 9 tilladelser begrundet med både misdannelser/genfejl og kvindens forhold fremgår ikke af søjlediagrammet.

Afgørelser om tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver

For ansøgere, der ikke er fyldt 18 år, er udgangspunktet, at forældremyndighedens indehaver skal samtykke i anmodningen om svangerskabsafbrydelse.

I særlige tilfælde kan unge under 18 år få tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden forældresamtykke.

Sundhedslovens regler for hvem, der kan anmode om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion:

§ 98. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal fremsættes af kvinden selv.

Stk. 2. Er kvinden på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket væerge. For beskikkelsen af denne væerge finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af kvinden eller væergen.

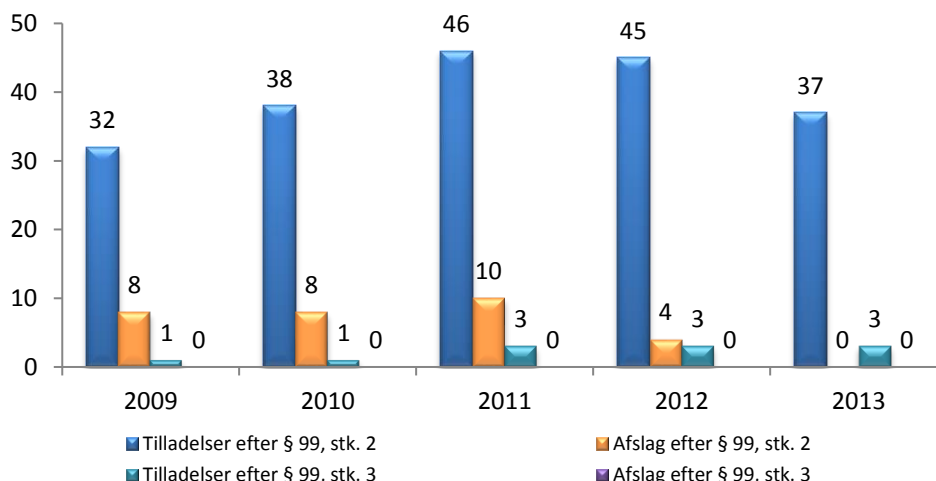
§ 99. Er kvinden under 18 år, og har hun ikke indgået ægteskab, skal forældremyndighedens indehaver samtykke i anmodningen.

Stk. 2. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade, at samtykke efter stk. 1 ikke indhentes. Samrådets afgørelse kan af kvinden indbringes for ankenævnet.

Stk. 3. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, selv om samtykke efter stk. 1 nægtes. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af kvinden eller forældremyndighedens indehaver.

I 2013 gav samrådene 37 tilladelser og ingen afslag på ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse, *uden at der blev indhentet samtykke fra forældremyndighedens indehaver*, jf. § 99, stk. 2. Der blev givet 3 tilladelser, *selv om forældremyndighedens indehaver nægtede at give samtykke til kvindens anmodning om svangerskabsafbrydelse*, jf. § 99, stk. 3.

k) Tilladelser og afslag efter § 99 stk. 2 og stk. 3, 2009-2013

Fosterreduktion

Sundhedslovens betingelser for fosterreduktion:

§ 95. En kvinde, der er gravid med flere fostre, kan uden særlig tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og væsentligt formindsker en risiko for, at kvinden spontant vil abortere alle fostre, at et eller flere fostre som følge af for tidlig fødsel ikke vil være levedygtige eller vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, at der vil opstå fare for kvindens liv, eller at kvindens legemlige eller sjælelige helbred vil blive væsentligt forringet.

Stk. 2. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en kvinde i de i stk. 1 nævnte tilfælde få tilladelse til fosterreduktion, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Stk. 3. Uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde kan en kvinde få tilladelse til at få reduceret antallet af fostre, hvis der er risiko for, at fosteret på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse.

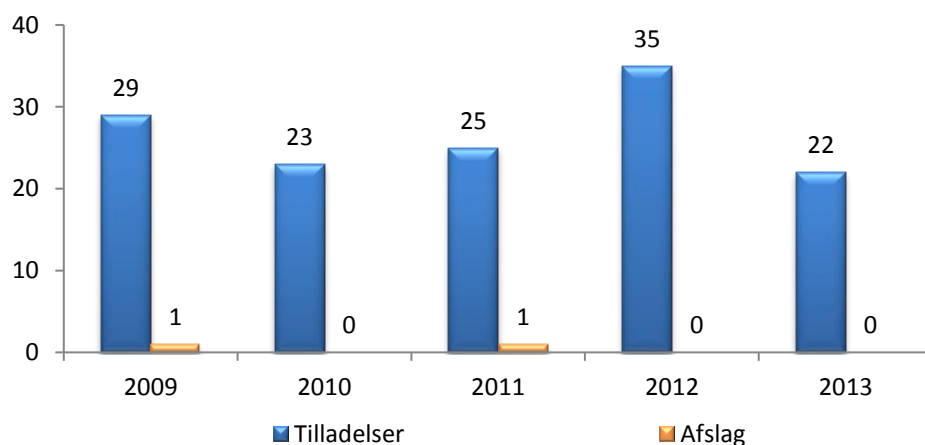
Stk. 4. Må fosteret i de i stk. 2 og 3 nævnte tilfælde antages at være levedygtigt, kan tilladelse til fosterreduktion kun gives, hvis de i stk. 3 nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

§ 96. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en kvinde uden tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for hendes liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare udelukkende eller ganske overvejende er lægefagligt begrundet.

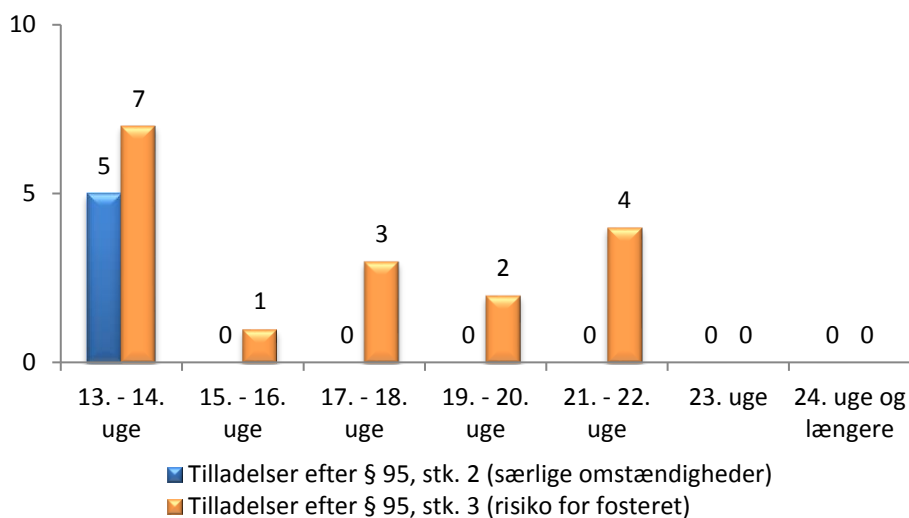
Samrådene har i 2013 truffet 22 afgørelser om fosterreduktion. Der blev givet 22 tilladelser.

Nedenstående søjlediagram viser antallet af afgørelser i perioden 2010-2014:

I) Tilladelser og afslag til fosterreduktion, jf. § 95, 2009-2013

m) Tilladelser til fosterreduktion fordelt på graviditetslængde og indikation

Afgørelserne fordeler sig med 17 begrundet i fare for, at et eller flere af fostrene ville få en legemlig eller sjælelig lidelse, jf. § 95, stk. 3, og 5 afgørelser vedrører formindskelse af risikoen for det eller de tilbageblevne fostre, jf. § 95, stk. 2.

Svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra væрге

Sundhedslovens betingelser for anmodning om svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket væрге:

§ 98. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal fremsættes af kvinden selv.
Stk. 2. Er kvinden på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket væрге. For beskikkelsen af denne væрге finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af kvinden eller værgen.

Samrådene har i 2013 ikke modtaget nogen ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion fra en særlig beskikket væрге.

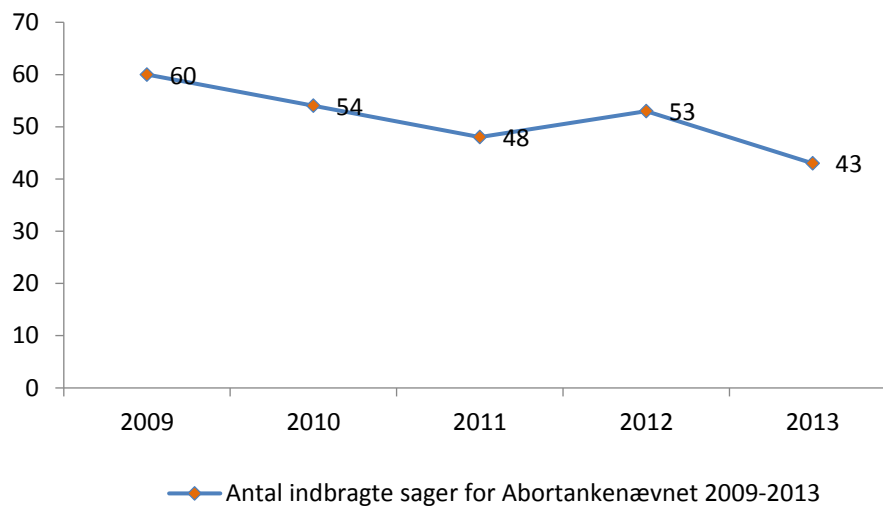
Abortankenævnets virksomhed i 2013

Ankesager

43 af samrådenes afgørelser blev i 2013 indbragt for Abortankenævnet.

Den følgende graf viser udviklingen i antal indbragte sager i perioden 2009-2013:

2a) Antal indbragte sager for Abortankenævnet i perioden 2009-2013

Fra 2012 til 2013 er der 10 færre ankesager. Den faldende tendens synes således at fortsætte.

Ankesagerne fordeler sig således:

- 35 sager vedrørende svangerskabsafbrydelse
- 8 sager vedrørende sterilisation
- 0 sager vedrørende fosterreduktion

Ankesagerne vedrørende svangerskabsafbrydelse

34 af ankesagerne om svangerskabsafbrydelse vedrørte afslag på anmodning om tilladelse.

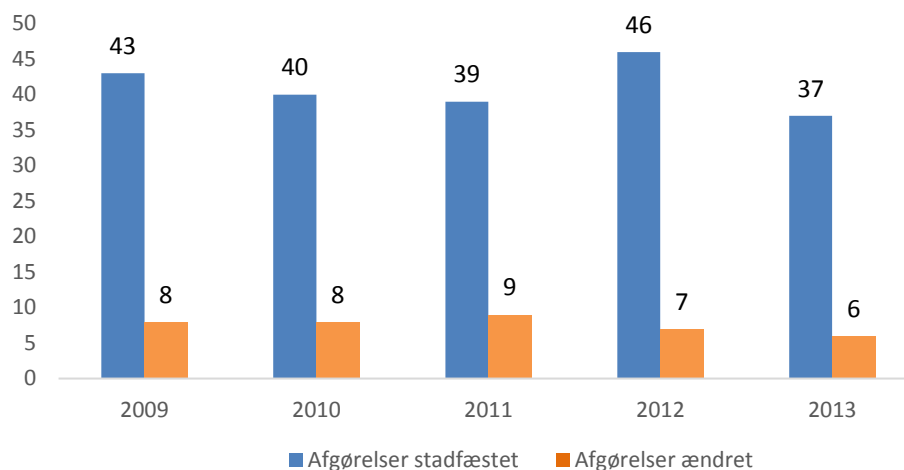
1 ankesag sag vedrørte forældremyndighedsindehaverens anke af et samråds tilladelse til en gravid under 18 år, hvor forældremyndighedsindehaveren nægtede at samtykke til svangerskabsafbrydelse, jf. sundhedslovens § 99, stk. 3. Abortankenævnet stadfæstede samrådets afgørelse og gav tilladelse til svangerskabsafbrydelse.

Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser

Abortankenævnet ændrede 6 af de 43 indbragte afgørelser. Det svarer til en ændringsprocent på 14.

Det følgende søjlediagram viser udviklingen i antal stadfæstede og ændrede afgørelser i perioden 2009-2013:

2b) Antal stadfæstede eller ændrede afgørelser i ankenævnet, 2009-2013

De 6 ændrede afgørelser i 2013 fordeler sig således:

- 5 afslag vedrørende svangerskabsafbrydelse blev ændret til tilladelse
- 1 afslag vedrørende sterilisation blev ændret til tilladelse

Den følgende graf viser udviklingen i Abortankenævnets ændringer i perioden 2009-2013:

2c) Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser fra samrådene i procent, 2009-2013

